

Motion till riksdagen 2018/19:2020

av **Ingela Nylund Watz m.fl. (S)**

Ge Södertörns högskola universitetsstatus

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Södertörns högskola och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagen beslutade 1995 att inrätta Södertörns högskola efter att utbyggnaden av den högre utbildningen i södra Storstockholm utretts under lång tid. Bakgrunden var, bland annat, att övergången från gymnasieskola till högre studier var låg i södra Storstockholm, arbetslösheten hög samt att segregationsproblemen tenderade att växa. Högskolan har efter sin tillkomst gjort betydande insatser för att motverka negativa tendenser men trots detta kvarstår flera av dessa problem. Segregationen i Stockholmsregionen ökar och verkar bita sig fast.

Placeringen i Flemingsberg har med andra ord varit ett strategiskt beslut. Det har inneburit att högskolan sett som sin uppgift att vara en del i utvecklingen av södra Storstockholm, till exempel genom den forskning som bedrivits vid högskolan, men framför allt genom att vara en inkluderande studiemiljö och välkomna studenter med skiftande bakgrund.

När riksdagen fattade beslut om högskolan var planeringsförutsättningen att det var ett nytt universitet som skulle byggas upp och inte en regional högskola. Men då denna förutsättning inte infriades av staten tvingades högskolan under många år leva under

svår ekonomisk press för att anpassa sin verksamhet. Stockholms läns landsting tog under en lång period ett mycket stort ekonomiskt ansvar för att motverka att staten från start inte fullföljde sina ursprungliga planeringsförutsättningar.

Högskolan bidrar starkt till den akademiska utbildningsnivån i Stockholmsregionen. Sedan starten har man arbetat med mångvetenskaplighet, mångkulturalitet och medborgerlig bildning som ledstjärna för verksamheten. Dess nuvarande vision sätter fokus på hållbar samhällsutveckling genom forskningsframsteg, bildning och kritiska samtal om vår tids stora frågor. Områden som är av vital betydelse för att lösa framtida samhällsutmaningar och som i stort sett är likartade med profilen för högskolan i Malmö som nyligen getts universitetsstatus. Det är områden som regeringen bedömt som angelägna att stärka.

Idag är Södertörns högskola ett stabilt lärosäte i Flemingsberg i södra Storstockholm med omkring 11 000 studenter. Högskolan utbildar till exempel forskollärare, filosofer, miljövetare, socionomer, ekonomer och poliser. Sedan starten 1996 har högskolan strävat efter att ha hög samhällsrelevans och i utbildningen yttrar sig detta till exempel i att alla högskolans lärarutbildningar har en interkulturell profil och att utbildning av socionomer har en storstadsinriktning. I forskningen visar sig detta bland annat i en hög närvaro i det offentliga samtalet av forskare från högskolan, speciellt inom humaniora och samhällsvetenskap. I en inomvetenskaplig utvärdering av högskolans forskning gjord av externa bedömare 2015 visas också att högskolans forskning håller god kvalitet. Högskolan har efter utvärdering av UKÄ fått tillstånd att utfärda doktorsexamen i de allra flesta av högskolans ämnen. Högskolan håller hög akademisk relevans.

Södertörns högskola bedriver forskning inom ett flertal områden. Under lång tid har högskolan särskilt fokuserat på Östersjö- och Östeuropaforskning för vilken Östersjöstiftelsen varit en viktig finansiär. Exempel på forskning inom detta fält är kartläggning av klimatutvecklingen de senaste 130 000 åren, marinekologisk forskning, villkoren för skrivandet i Sovjet under Stalintiden, förändrade villkor för journalistiken till följd av den tekniska utvecklingen och nya medieformer samt Rysslands roll i Europa och Asien, för att nämna några. Det kan inte nog understrykas att de forskningsprojekt som bedrivs inom ramen för Östersjö- och Östeuropaforskningen är av stor vikt för Sveriges relationer i vårt östra närområde.

Regeringen har sedan 2015 genomfört en omfattande utbyggnad av antalet högskoleplatser. Många av dessa har glädjande nog tillfallit Stockholms län, men trots detta minskar antalet högskoleplatser i länet i relation till befolkningen på grund av den

kraftiga befolkningstillväxten. På sikt riskerar detta att hämma huvudstadsregionens tillväxt, vilket är mycket oroande eftersom Stockholmsregionens konkurrenskraft är av avgörande betydelse för Sveriges samlade utveckling. Det är därför önskvärt att staten överväger att fullfölja sin ursprungliga ambition för högskolan och upphöjer lärosätet till ett universitet.

I Sverige finns det en formell distinktion mellan ”universitet” och ”högskola”. I sak är skillnaden ganska begränsad, och handlar om i vilken grad lärosätet har ett generellt tillstånd att utfärda doktorsexamina, i övrigt har både universitet och högskolor i uppdrag att bedriva utbildning, forskning och samverkan med omgivande samhälle. Det som däremot kan sägas spela roll är den bild av lärosätet som följer med namnet högskola eller universitet. Ett lärosäte med namnet universitet får av naturliga skäl större synlighet och trovärdighet än en högskola, även om den utbildning och forskning som bedrivs är av lika god kvalitet. För Södertörns högskolas del, som redan nu har en god balans mellan utbildning och forskning och en verksamhet som i allt väsentligt är den som bedrivs på ett universitet, är konsekvensen att examina och forskningsresultat från Södertörns högskola inte får det värde och den synlighet de förtjänar, och hade fått om namnet hade varit Södertörns universitet. Kort sagt skulle lärosätets bidrag till Sverige och Stockholmsregionen öka om Södertörns högskola också fick den formella statusen som universitet.

Ingela Nylund Watz (S)

Anna Vikström (S)

Leif Nysmed (S)

Serkan Köse (S)

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)

Mathias Tegnér (S)

Åsa Westlund (S)